

7. БЛОК, ТРЕЋИ ЦИКЛУС

Десанка Максимовић „Стрепња“

СТРЕПЊА

Не, немој ми прићи! Хоћу издалека

да волим и желим твоја ока два.

Јер срећа је лепа само док се чека,

док од себе само наговештај да.

Не, немој ми прићи! Има више дражи

ова слатка стрепња, чекање и стра'.

Све је много лепше донде док се тражи,

о чему се само тек по слутњи зна.

Не, немој ми прићи! Нашта то и чему?

Из далека само све ко звезда сја;

из далека само дивимо се свему.

Не, нек ми не приђу ока твоја два!

Песма „Стрепња“ Десанке Максимовић песма је о љубавном жару за којег она мисли да је најлепши док остаје у мислима и осећајима. Он је такав искључиво пре него се оствари, јер једном кад се испуни, он почиње да се гаси. Песма је настала док је песникиња била још млада и док су љубавне стрепње и слатки проблеми били њена највећа брига, баш као што би то увек требало да буде код младих људи.

У овој песми Десанка Максимовић пева само о осећајима. У песми нема никаквих драматичних догађања, љубавних призора, описа великих страсти... Овде се ради искључиво о приказу осећаја о љубави која је још веома млада. То је љубав која се тек формира у мислима и срцу заљубљене особе. Њу чине искључиво надања, претпоставке и чисти осећаји привлачности. Управо то стање заљубљености песникиња описује у овој песми. Њу не занима остварење љубави, испуњење чежње, она само хоће да ужива у том тренутку у коме је све могуће. Тада се љубав чини као нешто онострано, на ивици је између стварности и сна и као таква је апсолутна, магична и напосто испуњујућа. Таква љубав изграђена је од осећаја који је једном ногом у чежњи, другом у очајању, једном у срећи, другом у стрепњи, од ње се осећамо изгубљени, али и као да смо напоскон остварени; једнако боли као што је и мелем. Песникиња жели да тај осећај љубави у њој заувек остане такав, непокварен и чврст те зато песму започиње стихом „Не! Немој ми прићи!“. Овај очајни

крик посве је супротан од онога што бисмо очекивали од заљубљене жене. Она одбацује свог вољеног, уместо да га позива к себи и то не само једном.

Главна мисао ове песме лежи у задњим стиховима прве строфе:

„Јер срећа је лепа само док се чека,

док од себе само наговештај да.“

Мотив „очију“ као оличења обожавања код вољене особе много су пута искоришћени у песништву. Очи су симболи душе и када се исказује љубав према њима, исказује се љубав према души човека, а не према њеном телу или било чему површном. Лјубав према очима је љубав према целом бићу, онаквом какво оно у суштини јест.

Друга строфа опет почиње ускликом „...немој ми прићи!“, па наставља објашњавањем да слатка „стрепња“, „чекање“ и „стра“ имају више дражи од стварног сусрета. Наведени мотиви реално описују ту заљубљеност каква она јест – пуна стрепње, сласти, али и страха, па и нестрпљивости. Ти слатко – горки осећаји чине заљубљеност тако јединственом, незамењивом и изузетно емотивном. Друга два стиха потврђују завршне стихове прве строфе:

„Све је много лепше донде док се тражи,

о чему само тек по слутњи зна.“

Песникиња објашњава да је све пуно лепше пре него се потпуно открије. Тада очекивање још увек није довело до неминовног разочарења, јер одиста се код остварења жеље морамо разочарати бар мало, будући да ништа не може да буде у потпуности онако како очекујемо. Лјубав издалека још није укаљана разочарењем и стварношћу, још увек је савршена иако није (или бар зато што није) испуњена. Све ово ипак вреди само за заљубљеност, јер она је много нестварнија и нестабилнија од праве љубави, којој пак недостаје ватрености коју имају љубавни почеци.

Последња строфа, након поновљеног усклика, једнаког оном у прве две строфе, садржи и питање „Нашто то, и чему?“. То је реторичко питање на које песникиња зна одговор, али њиме и умањује важност тог одговора. Затим поново појашњава зашто је боље да јој не прилази:

„Издалека само све к’о звезда сја;

Издалека само дивимо с свему“.

У овим стиховима примећујемо поредбу. Имамо мотив звезда као симбола нечег далеког и недостижног, а опет и вечног примера нашег дивљења, жудње и настојања да их досегнемо. Видимо и понављање реч „Издалека само...“, а онда понављање исте песничке слике као у првој строфи у којој се спомињу очи као предмети обожавања – „нек’ ми не приђу ока твоја два“.

Након тимачења песме одговорите на следећа питања.

О чему говори песма „Стрепња“?

Да ли се у песми говори о испуњењу љубави, оставарењу чежње?

Како разумете последње стихове песме: „Јер срећа је лепа само док се чека,
док од себе само наговештај да“?